Skandinavian Suomalaiset ry
Fennoskandia i samverkan / Together in Fennoskandia

KVARTTI

DNA-TESTI PALJASTI HÄTKÄHDYTTÄVÄN YHTEYDEN SKYYTTISOTUREIHIN JA VIIKINKIKUNINKAISIIN

Skandinavian Suomalaiset Ry:n puheenjohtaja Juha Tainio ja sihteeri Juha Tuikka osallistuivat laajaan suomalaisten geenijuuria kartoittavaan DNA-tutkimukseen. Sukututkija Ari Kolehmaisen johdolla tehdyt huipputarkat Y-DNA-analyysit paljastivat tuloksia, jotka mullistavat käsitystämme historiasta. Kävi ilmi, että puheenjohtajan ja sihteerin isälinjat kohtaavat rautakauden Savossa arviolta 700–800-luvulla. Molemmat kuuluvat Suomen alkuperäisväestöön, jonka juuret ulottuvat aina pronssikaudelle saakka. Suurin yllätys odotti kuitenkin idän aroilla.

Suomalaisgeenejä skyyttieliitissä ja viikinkisuvuissa

Tulokset osoittivat molemmilla olevan erittäin läheisen geneettisen yhteyden Mustanmeren alueelta löydettyyn, muinaisen skyyttisoturin hautakumpuun (Novozavedennoye 24). Tämä itäisen aron pelätty ratsastaja kantoi suomalaista N-haploryhmää. Löytö todistaa, että osa suomalaisten esi-isistä eli osana antiikin ajan soturieliittiä. Yllätykset eivät vielä loppuneet tähän. Sihteeriltämme löytyi selkeä sukulaisuusyhteys Kiovan Rusin perustaneeseen

Tyypillinen skyyttiläinen kurgaani eli hautakumpu Etelä-Venäjän aroilla.

Rurikin viikinkidynastiaan.

Löytö osaltaan vahvistaa uudenlaista historiantulkintaa, jonka mukaan suomalaiset olivat aktiivinen osa viikinkiajan valtarakenteita.

Perustajaisän sukua

Lisäksi molemmat jakavat yhteiset esivanhemmat myös amerikansuomalaisen John Mortonin kanssa, joka allekirjoitti Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksen vuonna 1776. Samat suomalaiset geenit, jotka ratsastivat skyyttien mukana aroilla ja purjehtivat idäntien viikinkien matkassa, olivat lopulta mukana allekirjoittamassa maailmanhistorian merkittävimpiä asiakirjoja. DNA kantaa tarinoita, jotka odottavat vain paljastamistaan!

SKANDINAVIAN SUOMALAISET RUOTSISSA: PRONSSI- JA RAUTAKAUDEN JÄLJILLÄ

Skandinavian Suomalaiset ry:n puheenjohtaja Juha Tainio ja sihteeri Juha Tuikka toteuttivat viikon mittaisen tutkimusmatkan Ruotsiin ja Suomen rannikolle. Matkan tavoitteena oli kartoittaa pronssi- ja rautakautisia muinaismuistoja sekä nostaa esiin suomalaisten vaiettu rooli Fennoskandian esihistoriassa.

Yhteiset juuret rannikolla

Matka alkoi Rauman Sammallahdenmäeltä. Alueen pronssikautiset hiidenkiukaat ovat rakenteeltaan samanlaisia kuin Ruotsissa ja Pohjanmaalla. Ne osoittavat koko alueen kuuluneen pronssikaudella samaan kulttuuripiiriin. Uusi monitieteellinen tutkimus tukeekin sitä, että nämä meren äärellä eläneet muinaiset Fennoskandian alkuperäisasukkaat olivat suomalaisten esi-isiä.

Sammallalhdenmäen hautaröykkiöt Raumalla.

Hågahögen Uppsalan eteläpuolella.

Vanha Uppsala ja myyttiset skyytit

Ruotsissa kohteena oli Vanha Uppsala mahtavine kuninkaankumpuineen. Saagojen mukaan kumpuihin on haudattu skyyttiläistä alkuperää olleet muinaiskuninkaat ja skandinaavijumalat Odin, Thor ja Freyr. Yhdistyksen teettämät DNA-testit paljastavat, että osa suomalaisista isälinjoista polveutuu todella Mustanmeren skyyteistä, jotka muinoin sulautuivat Siperiasta tulleisiin suomalaisiin. Saagoissa onkin usein myyttien värittämää historian totuutta.

Jatkuvuus Hågasta Uppsalaan

Vierailu 3 000 vuotta vanhalla Hågahögenin kurgaanihaudalla paljasti, miten itäiset arojen paimentolaiskulttuurit vaikuttivat Pohjolan eliittiin jo pronssikaudella. Myöhemmät rautakauden sveakuninkaat matkivat näitä vanhoja monumentteja pönkittääkseen valtaansa. He pyrkivät näin osoittamaan omaa mahtiaan ja vaurauttaan.

SUOMALAINEN JUHANNUS YHDYSVALLOISSA

Kun Hancock (Michigan) toimi vuoden 2026 suomalais-ugrilaisena kulttuuripääkaupunkina, tämänvuotinen juhannus tarjosi tavallista laajemman kulttuuriohjelman. Suomen ja Viron suurlähettiläät sekä Unkarin Yhdysvaltain asiainhoitaja osallistuivat juhlaan, ja Viron presidentti lähetti osallistujille videotervehdyksen. Rune Bjerkli edusti Pohjois-Fennoskandian kveeni- ja suomalaisyhteisöä keskusteluissa arvovieraiden kanssa.

Viron suurlähettiläs Kristjan Prikk puhumassa Hancockissa.

Kaivoskaupungin historia ja suomalainen perintö

Hancock oli aikanaan merkittävä kaivoskaupunki, ja monet ensimmäisistä suomenkielisistä siirtolaisista rekrytoitiin Pohjois-Norjasta kaivostöihin. Heidän vaikutuksensa kuuluu yhä paikallisessa suomen kielessä. Jotkut vanhemmat amerikansuomalaiset muistavat edelleen tervehdyksen ”Kuinka se mennee?” tavallisemman yleiskielen ilmauksen ”Mitä kuuluu?” sijaan.

Sisu, sauna ja historian lehtien havina

Alue on ylpeä suomalaisista juuristaan. Suomalaisten mukaan nimetyt kadut, saunat ja sisu ovat edelleen keskeinen osa paikallista suomalaisamerikkalaista identiteettiä.

Ohjelmaan kuului luentoja, musiikkia, kulttuuriesityksiä ja esitelmiä suomalais-ugrilaisten kansojen vaikutuksesta Pohjois-Amerikan historiaan, muun muassa itsenäisyysjulistuksen allekirjoittajasta John Mortonista.

Kuvassa vasemmalta alkaen : Rune Bjerkli, Jim Kurtti (Hancockin tapahtumien johtaja) ja Bogáta Timár (Geresdlak, Unkari, toimii suomalais-ugrilaisena kulttuuripääkaupunkina vuonna 2027).

JOHN MORTON – SUOMALAIS-AMERIKKALAINEN PERUSTAJAISÄ, JOKA AUTTOI LUOMAAN YHDYSVALLAT

Yhdysvaltojen viettäessä itsenäisyytensä 250-vuotisjuhlavuotta on aika nostaa esiin yksi lähes unohdettu perustajaisä: John Morton. Vaikka hänen nimensä tunnetaan huonosti, hänen ratkaiseva äänensä 2. heinäkuuta 1776 varmisti Pennsylvanian tuen itsenäisyydelle ja auttoi yhdistämään kolmetoista siirtokuntaa itsenäisyysjulistuksen taakse.

Suomalaiset juuret ja nousu vaikuttajaksi

Vuonna 1725 syntynyt Morton oli Uuden Ruotsin suomalaisten siirtolaisten jälkeläinen. Hän kasvoi tiiviissä suomalais-ruotsalaisessa yhteisössä, sai koulutuksensa englantilaiselta isäpuoleltaan ja loi merkittävän uran maanmittarina, tuomarina, kansanedustajana ja Pennsylvanian edustajakokouksen puhemiehenä.

Morton tunnettiin rehellisyydestään ja kyvystään yhdistää eri taustoista tulevia

Kuvassa Pennsylvanian edustajat. Ylärivissä vasemmalta: James Wilson, Benjamin Franklin, George Ross, John Morton, George Taylor ja James Smith. Alarivissä vasemmalta: George Clymer, Robert Morris ja Benjamin Rush. (Kuva: tekoäly / Rune Bjerkli).

ihmisiä. Vuosien ajan hän pyrki sovintoon Ison-Britannian kanssa, mutta päätyi siihen, että itsenäisyys oli ainoa mahdollinen ratkaisu. Hänen ratkaiseva äänensä muutti Amerikan historian kulun.

Mortonin merkitys Yhdysvalloille

Morton kuoli vain yhdeksän kuukautta myöhemmin 51-vuotiaana. Hänen varhainen kuolemansa ja henkilökohtaisten asiakirjojensa katoaminen ovat osaltaan johtaneet siihen, että hänen merkittävä panoksensa on jäänyt historian varjoon. Ilman tätä Pennsylvaniassa elänyttä valtiomiestä, jonka juuret ulottuivat suomalaisiin uudisasukkaisiin, Yhdysvaltojen synty olisi voinut saada hyvin toisenlaisen suunnan.